

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31.10.2006, sp. zn. 32 Odo 1387/2004, ECLI:CZ:NS:2006:32.ODO.1387.2004.1

Číslo: 57/2008

Právní věta: Běh promlčecí doby se v případě účastníka, který přistoupil do řízení na straně žalobce, staví dnem, kdy byl soudu doručen jeho souhlas se vstupem do řízení.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 31.10.2006

Spisová značka: 32 Odo 1387/2004

Číslo rozhodnutí: 57

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Promlčení, Řízení před soudem

Předpisy: § 402 předpisu č. 513/1991Sb.
§ 92 odst. 1 předpisu č. 99/1963Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

M ě s t s k ý s o u d v P r a z e r o z s u d k e m z e d n e 3. 3. 2003 u l o ž i l ž a l o v a n é z a p l a t i t ž a l o b c i č á s t k u 71 755 Kč (výrok pod bodem I), žalobu v části týkající se 16,8% úroku z prodlení z částky 75 337,50 Kč od 16. 9. 1997 do zaplacení zamítl (výrok pod bodem II), co do částky 3582,50 Kč řízení zastavil (výrok pod bodem III) a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok pod bodem IV). Žalobce se v řízení domáhal úhrady nákladů, které mu vznikly při zpracování znaleckého posudku, který vypracoval na základě výzvy referátu životního prostředí Okresního úřadu P.-z. ke zpracování dokumentace o hodnocení vlivu stavby „Výstavba a provoz betonárny S. - Č.“ na životní prostředí. Tuto výzvu učinil Okresní úřad P.-z. jako příslušný orgán podle § 9 odst. 1 zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí (dále jen „zákon“), vůči žalobci jako osobě oprávněné podle § 6 odst. 3 a 4 tohoto zákona, neboť žalobce disponoval osvědčením odborné způsobilosti vydaným Ministerstvem životního prostředí České republiky. Soud prvního stupně vyšel z § 5 odst. 1 citovaného zákona v tehdy platném znění, podle něhož platilo, že každý, kdo hodlá provádět stavbu, činnost nebo technologii uvedenou v příloze č. 1 a 2 tohoto zákona (dále jen „oznamovatel“), je povinen to oznámit příslušnému orgánu podle § 19 zákona. Podle § 9 odst. 1 zákona příslušný orgán neprodleně zajistí zpracování posudku na základě dokumentace s přihlédnutím k vyjádření veřejnosti, k vyjádření příslušné obce a k vyjádření dotčených orgánů státní správy v zákonem stanovené lhůtě. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalobce na základě pověření příslušného orgánu zpracoval posudek podle citovaného zákona a spolupracoval přitom s týmem společnosti E., s. r. o., které na základě dohody vyplatil 23. 1. 2003 částku 73 000 Kč jako úhradu nákladů, které jí vznikly při spolupráci na posudku. Ve smyslu citovaných ustanovení zákona je tedy žalovaná jako

oznamovatelka povinna zaplatit žalobci jako zpracovateli posudku jemu vzniklé náklady. Vzhledem k tomu, že tyto náklady žalobci vznikly až na konci prvostupňového řízení, kdy společnosti E., s. r. o., předmětnou částku zaplatil, nemohla se žalovaná podle závěru soudu prvního stupně dostat do prodlení s její úhradou žalobci. Ze stejného důvodu neshledal soud prvního stupně vznesenou námitku promlčení jako důvodnou. V rozsahu částky 3582,50 Kč vzal žalobce žalobu zpět.

K odvolání žalované V r c h n í s o u d v Praze rozsudkem ze dne 27. 4. 2004 rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žaloba o zaplacení částky 71 755 Kč se zamítá (výrok pod bodem I), potvrdil výrok o náhradě nákladů řízení (výrok pod bodem II), konstatoval, že výroky týkající se zamítnutí příslušenství a zastavení řízení zůstaly odvoláním nedotčeny, a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení (výrok pod bodem IV). Odvolací soud se zabýval námitkou promlčení, kterou vznesla žalovaná. Dospěl k závěru, že žalobci vznikly náklady na zpracování znaleckého posudku již v době jeho zpracování, tedy v červnu roku 1997, a nikoliv až okamžikem zaplacení těchto nákladů společností E., s. r. o., dne 23.1. 2003, jak dovodil soud prvního stupně. Jelikož žalobce vstoupil do řízení až v průběhu řízení a v důsledku toho uplatnil své právo na náhradu nákladů až dne 13. 1. 2002, kdy vyslovil souhlas k tomu, aby v řízení vystupoval na straně žalobce, k uplatnění vymáhaného nároku došlo podle závěru odvolacího soudu až po marném uplynutí čtyřleté promlčecí lhůty stanovené v § 397 obch. zák., a proto je nárok žalobce promlčen.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, neboť se domnívá, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.), přičemž uplatnil také dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o. s. ř., tedy že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování. Dovolatel zastává názor, že do řízení vstoupil již 2. 11. 2000, kdy jeho přistoupení do řízení navrhla původní žalobkyně E., s. r. o., a současně upravila odpovídajícím způsobem žalobní petit tak, že žalovaná částka má být přiznána buď původní žalobkyni nebo dovolateli. Při jednání téhož dne byla usnesením připuštěna změna žaloby, z čehož logicky vyplývá, že i přistoupení dovolatele bylo již k tomuto datu. Přistoupení navrhl zástupce jak původní žalobkyně, tak dovolatele, k čemuž byl oprávněn podle založených plných mocí ve spisu. I kdyby tomu však tak nebylo pro nejasné usnesení z uvedeného dne, podstatné pro běh lhůt je, že se běh hmotněprávních lhůt staví dnem, kdy návrh na přistoupení účastníka dojde soudu nebo je učiněn při soudním jednání za přítomnosti stran. Z toho vyplývá, že běh promlčecí lhůty byl staven vůči žalované dnem 2. 11. 2000 a ne až dnem 13. 1. 2002, jak uzavřel odvolací soud. Dovolatel poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2001 vydané pod sp. zn. [29 Cdo 2494/99](#), v němž byla vyslovena shora uvedená právní věta. Z toho žalobce dovozuje nesprávnost právního posouzení věci odvolacím soudem. Dovolatel dále vyslovil svoje přesvědčení, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné vzhledem k tomu, že se odvolací soud nezabýval věcnými námitkami žalované, ani odvoláním, které podal žalobce. Dovolatel navrhl, aby dovolací soud zrušil rozhodnutí odvolacího soudu.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas oprávněnou osobou, nejprve zkoumal, zda je dovolání přípustné.

Dovodil, že dovolání směřující proti výrokům rozsudku odvolacího soudu týkajícím se náhrady nákladů řízení před soudy obou stupňů (výroky pod body II a IV)), není podle právní úpravy přípustnosti dovolání v občanském soudním řádu přípustné. Tyto výroky mají charakter usnesení, i když jsou obsaženy v rozsudku odvolacího soudu. Přípustnost dovolání proti usnesení upravují ustanovení § 237 až § 239 o. s. ř. Ustanovení § 237 o. s. ř. zakládá přípustnost dovolání jen proti usnesením ve věci samé a ustanovení § 238, § 238a a § 239 o. s. ř. nezakládají přípustnost dovolání v této části proto, že rozhodnutí o nákladech řízení není mezi tam vyjmenovanými usneseními (srov. usnesení Nejvyššího soudu uveřejněné pod číslem 4/2003 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Dovolací soud se tudíž ani nemůže zabývat námitkou dovolatele, že rozsudek odvolacího soudu v rozsahu jeho výroku pod bodem II není přezkoumatelný.

Dovolání proti výroku rozsudku odvolacího soudu pod bodem I je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. Dovolání však není důvodné, a proto je Nejvyšší soud zamítl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší soud nejprve v rozsahu, ve kterém je dovolání přípustné, zkoumal, zda řízení netrpí vadami uvedenými v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., či jinými vadami, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny (§ 242 odst. 3 o. s. ř.). Takové vady se ze spisu nepodávají. Pokud dovolatel tvrdil, že rozsudek odvolacího soudu není přezkoumatelný, neboť odvolací soud se nezabýval věcnými námitkami žalované, je třeba konstatovat, že odvolací soud se těmito námitkami nezabýval, neboť žalobu v napadeném rozsahu zamítl z důvodu promlčení práva žalobce na zaplacení předmětné částky.

Ve smyslu ustanovení § 242 odst. 1 a 3 o. s. ř. je dovolací soud vázán uplatněnými dovolacími důvody, včetně toho, jak je dovolatel obsahově vymezil.

Dovolatel namítá, že napadený rozsudek odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.) a že rozhodnutí odvolacího soudu vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování. Z obsahu dovolání je však zřejmé, že žalobce uplatňuje pouze dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., tedy že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Nesprávným právním posouzením se rozumí omyl soudu při aplikaci právních předpisů na zjištěný skutkový stav. O mylnou aplikaci právních předpisů se jedná, jestliže soud použil jiný právní předpis, než který měl správně použít, nebo soud aplikoval sice správný právní předpis, ale nesprávně jej vyložil.

Dovolatel nesouhlasí se závěry odvolacího soudu, které přijal ke stanovení okamžiku, kdy došlo ke stavení běhu promlčecí lhůty jeho práva na zaplacení nákladů vzniklých při zpracování znaleckého posudku podle zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí.

Odvolací soud posoudil promlčení práva žalobce na zaplacení předmětné částky podle ustanovení obchodního zákoníku. Proti tomuto závěru odvolacího soudu dovolatel námitky nevznáší a proto jej dovolací soud, vázán uplatněnými dovolacími důvody, přezkoumávat nemůže. Podle § 402 obch. zák. promlčecí doba přestává běžet, jestliže věřitel za účelem uspokojení nebo určení svého práva učiní jakýkoliv právní úkon, který se považuje podle předpisu upravujícího soudní řízení za jeho zahájení nebo za uplatnění práva v již zahájeném řízení.

Podle § 92 odst. 1 o. s. ř. může soud na návrh žalobce připustit, aby do řízení přistoupil další účastník. Souhlasu toho, kdo má takto do řízení vstoupit, je třeba, jestliže má vystupovat na straně žalobce.

V posuzované věci navrhla původní žalobkyně - společnost E., s. r. o., do protokolu při jednání dne 2. 11. 2000, aby do řízení vstoupil na straně žalobce také dovolatel. Ten s tímto návrhem vyslovil souhlas svým podáním ze dne 13. 3. 2002 (nikoliv ze dne 13. 1. 2002, jak omylem uvedl ve svém rozhodnutí odvolací soud); ze spisu dále vyplývá, že toto podání bylo soudu prvního stupně doručeno dne 18. 3. 2002. Toto podání je třeba považovat za úkon, kterým žalobce uplatnil právo v tomto řízení, neboť se jednalo o jeho první úkon, který vůči soudu za účelem uplatnění svého nároku učinil. Do řízení tedy nevstoupil dnem, kdy jeho přistoupení navrhla původní žalobkyně, jak se mylně domnívá dovolatel. Pro úplnost je třeba dodat, že při jednání dne 2. 11. 2000 rozhodl soud o změně žaloby tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalovanou částku buď žalobkyni č. 1 nebo žalobci č. 2.

Toto rozhodnutí však nebylo účastníkům, tedy ani dovolateli, doručeno. O přistoupení dovolatele do řízení bylo pak rozhodnuto až usnesením ze dne 24. 4. 2002.

Z uvedeného vyplývá, že odvolací soud z hlediska uplatněného dovolacího důvodu nepochybil v právním posouzení věci a dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. není dán.

Nejvyšší soud proto dovolání žalobce podle ustanovení § 243b odst. a § 218 písm. c) o. s. ř. v části, ve které směřovalo proti výrokům rozsudku odvolacího soudu pod body II a IV odmítl; v rozsahu, ve kterém směřovalo proti výroku rozsudku odvolacího soudu pod bodem I, dovolání podle ustanovení § 243b odst. 2, věty před středníkem, o. s. ř. zamítl.